

Bidragsansökan

Efterbehandling av fd Klippans Läderfabrik

2007-05-14

Sammanställd av
Tomas Henrysson

ENVIRO
CONVIRONSULTING
MENTAL

Postadress
264 80 Klippan

Besöksadress
Trädgårdsgatan 12

Telefon Växel
0435-280 00
Direkttelefon
0435-282 33

Telefax
0435-184 60
E-post
kommun@klippan.se

Hemsida
www.klippan.se

Bankgiro
991-2122
Postgiro
829 79-6

Innehåll

INLEDNING.....	3
ADMINISTRATIVA UPPGIFTER	4
PRIORITERINGSGRUNDER	5
PLANERING OCH BUDGETERING.....	5
HUVUDMANNASKAP OCH FINANSIERING	9
INFORMATION OCH MYNDIGHETSGRANSKNING.....	9

Inledning

Ansökan om bidrag enligt förordning (2004:100) om statsbidrag till åtgärder för utredning och efterbehandling av förorenade områden vid fd Klippans Läderfabrik, Klippans kommun.

Ansökan har upprättats av Tomas Henrysson, Conviro AB, i samråd med övriga medlemmar i projektgruppen på uppdrag av kommunstyrelsen, Klippans kommun. Projektgruppen för Klippans Läderfabrik har under skrivandet av ansökan bestått av följande personer: Nils-Olof Carlsson, teknisk chef, Klippans kommun, ordförande i projektgruppen; Hans-Åke Lindvall, kommundirektör, Klippans kommun; Birgitta Johansson-Sternerup, miljöchef, Klippans kommun; Göran Lönnqvist, stadsarkitekt, Klippans kommun samt Tomas Henrysson, projektledare, Conviro AB. Adjungerade i projektgruppen under detta arbete har varit Anna Sorelius, Länsstyrelsen i Skåne län samt Ulf Winnberg, Sveriges Geologiska Undersökning.

Ansökan baseras främst på följande dokument (ingår som bilagor till ansökan) som tagits fram inom huvudstudien:

Bilaga 1: *Sammanfattning av utredningar inom huvudstudie, Klippans läderfabrik*, Klippans kommun, 2007-05-14

Bilaga 2: *Riskvärdering, Klippans läderfabrik*, Klippans kommun, 2007-05-14

En fullständig förteckning över rapporter och underlag som tagits fram både före och under huvudstudien finns i sammanfattningen och på hemsidan: www.klippan.se under länken läderfabrikssanering (rapporter och tidigare underlag), där även alla dokument finns att ladda ner som PDF-filer.

Av dessa dokument bifogas följande i pappersformat till ansökan (finns även med på den cd som följer med originalansökan):

- *Riskbedömning, Läderfabriken, Klippans kommun*, Golder Associates AB 2007-05-02
- *Åtgärdsutredning, Läderfabriken, Klippans kommun*, Golder Associates AB 2007-05-02
- *Strategier inför rivning, Läderfabriken, Klippans kommun*, Golder Associates AB 2006-10-10
- *Resultatrapport Läderfabriken Klippans kommun. Kompletterande jordprovtagning i angränsande villaområde och skogsområde*. Golder Associates AB 2007-02-05
- *PM Läderfabriken Klippans kommun. Kompletterande jordprovtagning i villatrådgårdar väster om fabriksbyggnad, Översiktlig analys med fältinstrument*. Golder Associates AB 2007-02-05
- *Kort PM, Jordprovtagning skogsområde*. WSP Environmental 2006-03-23
- *Tillägg till kompletterande undersökningar av Bäljane å, Klippans Läderfabrik*, Alcontrol 2006-02-01
- *Kompletterande undersökningar av Bäljane å, Klippans Läderfabrik*, Alcontrol 2005-10-05
- *Rapport, Klippans läderfabrik (Byggnader)*, Ramböll 2005-11-10
- *PM, Kompletterande miljöteknisk markundersökning Läderfabriken - Klippan*, WSP Environmental 2005-09-28
- *Rapport, Kompletterande miljöteknisk markundersökning Läderfabriken - Klippan*, WSP Environmental 2005-09-28 (analysprotokoll bifogas endast i på cd)

Följande dokument bifogas endast elektroniskt på den cd som medföljer originalansökan:

- *Klippans kunskapsprojekt – Arsenik och krom, Klippans läderfabrik*, SGI 2006-10-06
- *PM, Läderfabriken, Klippans kommun, Preliminära åtgärdsnivåer*, Golder Associates AB 2005-12-22
- *Klippans Chromläderfabrik (Historisk dokumentation)*, Regionmuseet/Landsantikvarien i Skåne 2005:114
- *Säkerhetsbedömning, Klippans läderfabrik*, Detox AB 2005-02-18
- *Nulägesrapport för huvudstudie, Klippans Läderfabrik*, Conviro AB och DGE Mark och Miljö AB 2004-11-26

Administrativa uppgifter

Sökande

Klippans kommun
 264 80 Klippan
 Kontaktperson: Nils-Olof Carlsson, chef tekniska kontoret, Klippans kommun

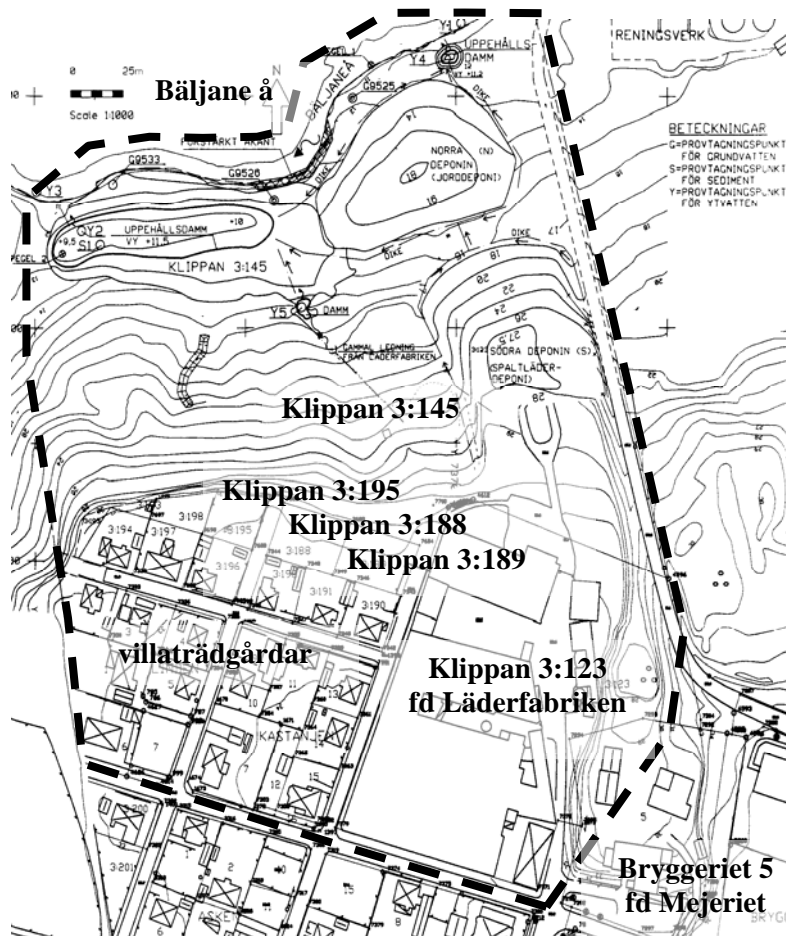
Typ av projekt

Åtgärdsprojekt – förberedelser, genomförande och uppföljning

Objekt

Efterbehandlingen rör nedanstående fastigheter:

Fastighet	Fastighetsägare
Klippan 3:123	Startskottet 32934 AB (konkursbo efter senaste fastighetsägaren)
Klippan 3:188	Startskottet 32934 AB
Klippan 3:189	Startskottet 32934 AB
Klippan 3:195	Startskottet 32934 AB
Klippan 3:145	Klippans kommun
Bryggeriet 5	Brohaga försäljnings AB
11 st villaträdgårdar (bestående av 13 fastigheter)	Privata eller hyresfastigheter

Fastigheter som kommer att beröras av efterbehandlingen

Dessutom kan några andra fastigheter komma att beröras av åtgärder (t.ex. breddning av ån och flytt av dagvattenledning) även om där inte finns några föroreningar. Detta förutsätter dock samtycke från berörda markägare. Ytterligare en förutsättning för projektets genomförande är att kommunen kan överta konkursboets fastigheter på rimliga villkor.

Prioriteringsgrunder

Följande identifierade risker och förhållanden utgör prioriteringsgrunder för sanering:

- Risken för långsiktig påverkan på människors hälsa, akuttoxiska effekter samt påverkan på miljön inom flera delområden vid den fd läderfabriken är uppenbar pga. mycket höga halter av arsenik och krom i ytjord och byggnadsdelar.
- Hälsa- och miljörisker föreligger i villaträdgårdar som angränsar till fabriken pga. arsenikhalter över Naturvårdsverkets riktvärde för känslig markanvändning.
- Den pågående spridningen av föroreningar till recipienten Bäljane å är låg men det föreligger en osäkerhet på lång sikt pga den mycket omfattande volymen av förorenade massor, totalt 160 000 ton, och mängden av föroreningar, 250 ton krom och 30 ton arsenik.
- På sikt kan spridning och exponering från kontaminerade byggnadsdelar och mark i anknytning till byggnaderna öka allteftersom byggnaderna förfaller.
- På sikt är erosion av förorenade massor från en deponikulle nära åkanten ett stort hot mot Bäljane å.
- Igenfyllning av en uppehållsdamm över tiden kan på sikt ge upphov till en ökad spridning av föroreningar.

Planering och budgetering

Förordade åtgärdsalternativ

Kommunen förordar enligt riskvärderingen (bilaga 2) åtgärdsalternativ 4B där saneringsentreprenaden anpassas så att den beräknade kostnaden på 130 Mkr säkert kan hållas, vilket innebär en medfinansiering från kommunen på 13 Mkr. För detaljerade beskrivningar av åtgärdsåtgärder och åtgärdsalternativ se i första hand riskvärderingen (bilaga 2) och sammanfattning av utredningar inom huvudstudien (bilaga 1).

Kostnadsuppskattning för åtgärdsalternativ 4B:

Kostnadsuppskattning	110-130 Mkr
Trolig kostnad	130 Mkr
Tidsåtgång	5-8 år + tillsyn/skötsel

I avsnitten nedan redovisas de uppskattade kostnaderna för de olika skedena fördelade på de moment som ingår i respektive skede. Denna uppskattning är dock svår att göra och trots att kostnaderna redovisas med en noggrannhet på till synes 0,5 Mkr ska de endast ses som en grov uppskattning. Alla kostnader redovisas inklusive tillägg för oförutsedda utgifter.

Förberedelser

Då vissa detaljer gällande utformning av åtgärderna inte är bestämda har en del moment som enligt kvalitetsmanualen bör ingå i huvudstudien flyttats till förberedelseskedet. Detta gäller projekteringsdirektiv, tillståndsansökningar och direktiv för miljökontroll.

De moment som planeras ingå i förberedelseskedet är följande:

- Projektledning och projektadministration
  - Styrgrupp (kommunalpolitiker)
  - Projektledare (kommunal + extern)
  - Projektgrupp (projektledare, kommunala tjänstemän, adjungerade ledamöter från länsstyrelsen och eventuellt kompetensstöd)
  - Administrativt stöd från kommunen (ekonomi, IT, information mm)
- Upphandling av konsulter för förberedelseskedet
- Framtagande av mätbara åtgärds mål och åtgärdskrav (styr miljökontroll- och entreprenadkontrollprogram)
- Framtagande av miljökontrollprogram (omgivningspåverkan före, under och efter genomförande)
- Kompletterande undersökningar i byggnader (underlag för rivningsplan mm)
- Rivningsplan, rivningsanmälan, detaljprojektering och upphandlingsunderlag
- Kompletterande undersökningar mark och vatten
  - underlag för detaljprojektering
  - miljökontroll av omgivningspåverkan före genomförande
- Detaljprojektering, entreprenadkontrollprogram och upphandlingsunderlag
- Anmälan och/eller tillståndsansökan
  - Eventuellt tillstånd för vattenverksamhet (Miljödomstolen)
  - Anmälan av schaktentreprenader (kommunens miljökontor)
  - Tillstånd för sortering och krossning (länsstyrelsen)
  - Rivningsanmälan (kommunens byggkontor)
- Upphandling av konsulter och entreprenörer för genomförandet

För detta skede är omfattningen av tillståndsprövningarna svårast att bedöma gällande både kostnader och tidsåtgång.

Beräknad tidsåtgång och troliga kostnader för förberedelseskedet:

Moment	Åtgärdsalternativ	4B
Projektledning, information mm		2,5 Mkr
Detaljprojektering, upphandlingar, övriga utredningar		3 Mkr
Kompletterande undersökningar för detaljprojektering, mark och vatten		3 Mkr
Kompletterande undersökningar, byggnader + rivningsplan		1,5 Mkr
Tillståndsprövningar (rivning 1 Mkr, övriga 1,5 Mkr)		2,5 Mkr
Omgivningskontroll		1 Mkr
Total kostnad		13,5 Mkr
Tidsåtgång		1-2 år

Genomförande

En del moment i genomförandet kommer om möjligt att påbörjas parallellt med de sista momenten i förberedelseskedet för att korta den totala tidsåtgången. Detta gäller bl.a. rivningsentreprenaden och saneringen av trädgårdarna.

De moment som planeras ingå i genomförandeskedet är följande:

- Projektledning och projektadministration (se förberedelseskedet)
- Genomförandeentreprenader
  - Rivningsentreprenad
  - Saneringsentreprenad i trädgårdar
  - Erosionsskydd och breddning av ån
  - Saneringsentreprenad övriga områden
- Entreprenadkontroll
- Miljökontroll (omgivningspåverkan under genomförande)

Beräknad tidsåtgång och troliga kostnader för genomförandeskedet:

Moment	Åtgärdsalternativ	4B
Projektledning, information mm		3,5 Mkr
Entreprenad- och miljökontroll (rivning 1 Mkr, övriga 1,5 Mkr)		2,5 Mkr
Rivningsentreprenad		26 Mkr
Saneringsentreprenader		79,5 Mkr
Total kostnad		111 Mkr
Tidsåtgång		2-3 år

Uppföljning

De moment som planeras ingå i uppföljningsskedet är följande:

- Projektledning och projektadministration (se förberedelseskedet)
- Miljökontroll (omgivningspåverkan efter genomförande)
- Måluppföljning
- Erfarenhetsåterföring

Beräknad tidsåtgång och troliga kostnader för uppföljningsskedet:

Moment	Åtgärdsalternativ	4B
Projektledning mm		1 Mkr
Miljökontroll		0,5 Mkr
Måluppföljning och erfarenhetsåterföring		0,5 Mkr
Total kostnad		2 Mkr
Tidsåtgång		2-3 år

Tillsyn och skötsel

Efter genomförandet av saneringen kommer ett program för tillsyn och skötsel av området att upprättas. För åtgärdsalternativ 4B kommer en årlig inspektion av deponier och andra övertäckningar på området att ingå. Eventuella brister kommer att åtgärdas (skador i tätskikt, träd på tätskikt mm). Dessutom kommer delar av miljökontrollen att fortsätta, åtminstone under några års tid.

Beräknad tidsåtgång och kostnader för tillsyn och skötsel:

Moment	Åtgärdsalternativ	4B
Miljökontroll		100 kkr/år
Tillsyn och åtgärder*		100 kkr/år
Total kostnad		200 kkr/år
Nuvärdesberäkning (4% diskonteringsfaktor, 2% inflation, överskådlig tid)		3,5 Mkr
Tidsåtgång		Överskådlig tid

*Normal skötsel av strövområde inräknas ej

Alla skeden

Sammanställning av tidsåtgång och troliga kostnader för alla skeden:

Moment	Åtgärdsalternativ	4B
Förberedelseskedet		13,5 Mkr
Genomförandeskedet		111 Mkr
Uppföljningsskedet		2 Mkr
Tillsyn och åtgärder*		3,5 Mkr
Total kostnad		130 Mkr
Tidsåtgång		5-8 år + tillsyn och skötsel under överskådlig tid

*Normal skötsel av strövområde inräknas ej

Uppskattad tidplan* och årliga kostnader**:

År	1	2	3	4	5	6	7
Åtgärdsalternativ							
4B	Förberedelser	Genomförande			Uppföljning		***
130 Mkr	9 Mkr	25 Mkr	45 Mkr	45 Mkr	1 Mkr	1 Mkr	4 mkr

*Baseras på genomsnitt av beräknad tidsåtgång för varje skede

**Mycket grov uppskattning av fördelningen av kostnaderna

***I den årliga kostnaden för åtgärdsalternativ 4B år 7 ingår nuvärdesberäkningen på 3,5 Mkr för tillsyn och skötsel under överskådlig tid

Sökt belopp

Kommunen söker bidrag med 117 Mkr för att genomföra åtgärdsalternativ 4B, vilket innebär en kommunal egenfinansiering på 13 Mkr. I detta alternativ regleras volymen på schaktentreprenaden så att den beräknade kostnaden på 130 Mkr inte överskrids.

Sökt belopp och egenfinansiering:

Åtgärdsalternativ	4B
Trolig kostnad	130 Mkr
Sökt belopp - bidrag från NV	117 Mkr
Kommunens egenfinansiering	13 Mkr (10 %)
Överstigande kostnader	Ej aktuellt

Huvudmannaskap och finansiering

Kommunen är beredd att ta på sig huvudmannaskapet för förberedelser, genomförande och uppföljning av saneringen av fd läderfabriken i Klippan samt vid behov framtida tillsyn och skötsel.

Enligt Länsstyrelsens *ansvarsutredning* (bifogas av Länsstyrelsen) finns det idag ingen ansvarig verksamhetsutövare för den verksamhet på läderfabriken som gett upphov till föroreningarna. Ansvaret för de deponier som anlades 1996 är dock oklart. Kommunen stod som huvudman för projektet men Naturvårdsverket finansierade projektet och deltog mycket aktivt i detaljutformningen av åtgärderna. Det oklara ansvarsläget berör inte de åtgärder som ingår i åtgärdsalternativ 4B.

Genomförandet av åtgärderna förutsätter en finansiering genom bidrag från Naturvårdsverket på 117 Mkr (se ovanstående tabell). Kommunen är beredd på en egenfinansiering på 10%, dvs 13 Mkr.

Kommunens egenfinansiering kommer delvis att bestå av eget arbete inom projektledning och projektadministration. Denna del beror på den totala tidsåtgången. I egenfinansieringen kommer även nuvärdesberäkningen av framtida tillsyn och skötsel (ej normal skötsel av strövområde) att ingå. Övrig del av egenfinansieringen kommer att utgöras av dels andra insatser av kommunen av värde för projektet (t.ex. mottagning av massor, tillhandahållande av ersättningsmassor) dels en direkt likvidinsats från kommunen. Vilka andra insatser som blir aktuella och hur de värderas kommer att utredas under förberedelseskedet.

Uppskattad fördelning av kommunens egenfinansiering:

Fördelning	Åtgärdsalternativ	4B
Total egenfinansiering		13 Mkr
Projektledning och projektadministration		4 Mkr
Tillsyn och skötsel (nuvärdesberäkning, 4% diskonteringsfaktor, 2% inflation)		3,5 Mkr
Övriga kommunala insatser samt likvidinsats		5,5 Mkr

Information och myndighetsgranskning

Huvudstudien har genomförts med kommunen som huvudman. Kommunens tjänstemän och politiker har varit engagerade i projektet genom deltagande i projektgrupp och styrgrupp. Kommunstyrelse och kommunfullmäktige har informerats om resultaten från huvudstudien och sedan fattat de slutgiltiga besluten om val av åtgärdsalternativ och utformning av ansökan.

Allmänheten har informerats om projektet vid två informationsmöten, ett tidigt och ett sent i huvudstudien. Vid dessa tillfällen har allmänheten ställt frågor om projektet och gett synpunkter på projektets utformning. De villaägare i vars trädgårdar provtagning genomförts har dessutom informerats genom telefonsamtal och personliga besök.

Huvudstudien har myndighetsgranskats främst genom att kommunens miljöchef och stadsarkitekt deltagit i projektgruppen. Dessutom har representanter för länsstyrelsen i Skåne län och SGU varit adjungerade i projektgruppen under huvudstudien.

Klippan, 2007-05-14

För kommunstyrelsen, Klippans kommun

Bengt Svensson, Kommunalråd, Klippans kommun